

# George Sand (1 lipca 1804 w Paryżu - 8 czerwca 1876 w Nohant)

*Pewna pisarka-paryżanka,  
wielkich artystów koleżanka,  
jak oni godnie  
nosiła spodnie,  
pianistę biorąc na kochanka.*

(ebs)

George Sand, urodzona jako Amantine Aurore Lucile Dupin, primo voto Dudevant - francuska pisarka epoki romantyzmu.

Urodziła się 1 lipca 1804 w Paryżu jako córka napoleońskiego oficera, który szybko ją osierocił, ale zdążył wiele nauczyć. Jak chłopca a nie dziewczynkę. Była prawnuczką Maurycego Saskiego, nieślubnego syna Augusta II Mocnego. Dzieciństwo, poza trzyletnim pobytem na pensji w Paryżu, spędziła w Nohant. W 1822 wyszła za mąż za barona Casimira Dudevanta, z którym żyła 8 lat i miała dwójkę dzieci:

Po separacji w 1831 przybyła do Paryża. W tym też roku zaczęła wydawać swoje utwory, początkowo pisane wspólnie z Jules'em Sandeau, od którego nazwiska wzięła swój męski pseudonim artystyczny. Publikowała także na łamach „Le Figaro”.

Była w centrum ówczesnego artystycznego życia Paryża. W 1834 zaprzyjaźniła się z poetą Alfredem de Musset, którego porzuciła podczas podróży w Wenecji, by potem kilkakrotnie do niego wracać. Romansowała z Prosperem Mérimée, przyjaźniła się z Lisztem.

Była znana z ekscentrycznego zachowania, paliła cygara i fajkę, ubierała się po męsku i przeklinała. Męski ubiór nie był jednak pierwotnie wyrazem kontestacji ówczesnej społecznej roli kobiety - założyła go po raz pierwszy z ostrożności, wybierając się na premierę jednej ze sztuk Aleksandra Dumas i chcąc uniknąć problemów w razie spodziewanego zamieszania. Odtąd często zakładała męskie ubrania, czując się w nich wygodnie; ten strój umożliwiał jej także aktywność niedostępną innym kobietom jej stanu.

W 1838 zaprzyjaźniła się z Chopinem, który wkrótce został jej kochankiem. Przez długi czas była dlań oparciem i inspiracją, jednakże zerwała z nim w 1847, co prawdopodobnie przyspieszyło śmierć kompozytora (1849). Jednym z pierwszych wspólnych wyjazdów George Sand i Chopina była podróż dla poprawy zdrowia Chopina na Majorkę, do miejscowości Valldemossa w 1838. Dwa lata po powrocie z Majorki George Sand opublikowała wspomnienia z pobytu na wyspie zatytułowane "Zima na Majorce" (wydane w języku polskim po prawie 167 latach). Trzeba dodać, że bardzo źle wspominała Majorkę.

<https://www.youtube.com/watch?v=p7NYnVyTavs>

Od 1839 do 1846 każde lato Chopin spędzał w posiadłości George Sand w Nohant, gdzie napisał swoje najwybitniejsze dzieła. Kompozytor zawsze pragnął życia rodzinnego, które znalazł w domu George Sand. Sam był osobą która nie lubiła kłopotów związanych z prowadzeniem domu. Stwierdził on, że Sand świetnie radzi sobie jako domatorka, matka, pisarka, a także jako kochanka.

W 1845 roku George Sand postanowiła adoptować 21-letnią Augustine Brault. Dziewczyna była jedynie jej daleką krewną, którą postanowiła wychowywać i posyłać do szkół. Augustine dawała pani Sand wszystko to czego nie

dostała od własnej córki, jednak dziewczyna stała się koźłem ofiarnym rodzinnych niesnasek, szczególnie podczas feralnego lata 1847 roku.

Para rozeszła się głównie z powodu kłopotów rodzinnych związanych z trudami wychowania dorastających dzieci Sand. Chopin był niejako członkiem tej przybranej rodziny, którą stworzył godząc się na wspólne życie pod jednym dachem ze swą kochanką i jej wychowankami. Dorastające dzieci nie akceptowały dziwnego układu między Chopinem a ich matką. Zdawały sobie sprawę z tego, że Chopin może cieszyć się przywilejami głowy domu, nie będąc formalnie mężem ich matki.

<https://www.youtube.com/watch?v=NvGYFazBYyE>

W okresie rozstania z Chopinem, George Sand przeżyła wiele rozczarowań osobistych. Były one związane z pogorszeniem się stosunków z Solange, porażkami politycznymi, utratą sympatii wielu dotychczasowych przyjaciół. Rozstanie z Chopinem było dla pisarki wielkim ciosem osobistym.

Pisała i publikowała prawie do samej śmierci. Jednymi z jej ostatnich utworów były napisane dla wnuków baśnie "Contes d'une grandmère".

Wyształcenie Sand opierało się przede wszystkim na samodzielnie dobieranych, dość przypadkowych lekturach; z tego też powodu w swoich utworach kopiowała raczej cudze systemy ideologiczne niż starała się sformułować własne przesłanie, wzorem innych francuskich autorów romantycznych. Pisała przy tym z ogromną łatwością, publikując następnie utwory w wersji pierwotnej - nigdy nie wprowadzała poprawek redakcyjnych po zakończeniu pracy.

W okresie II Cesarstwa, zawiedziona panującym ustrojem, Sand wycofała się z życia publicznego i opracowała dwa dzieła autobiograficzne, "Historię mojego życia" oraz "Ona i On". Kilkakrotnie próbowała, bez powodzenia, pisać dramaty. Wróciła wówczas do powieściopisarstwa, rezygnując z nadawania swoim dziełom jakiegokolwiek wymowy ideologicznej, pragnąc jedynie czynić je interesującymi dla czytelnika. Napisane w tym okresie (od końca lat 50.) powieści stoją na dobrym poziomie pod względem psychologii postaci, nie posiadają już jednak elementów nowatorskich na tle rozwoju literatury francuskiej.

Zmarła 8 czerwca 1876 w Nohant.

[https://www.youtube.com/watch?v=WMo\\_ulk4bqk](https://www.youtube.com/watch?v=WMo_ulk4bqk)

*"Studiowanie literatury jest niczym innym jak studiowaniem ludzi."*